

**PRIMJEDBE UDRUŽENJA POSLODAVACA NA NACRT ZAKONA O REPREZENTATIVNOSTI
SINDIKATA I UDRUŽENJA POSLODAVACA**

PRIMJEDBA NA ČLAN 14.

Član 14. mijenja se i glasi:

(Reprezentativno udruženje poslodavaca za djelatnost na teritoriji Federacije odnosno na području kantona)

- (1) Reprezentativnim udruženjem poslodavaca za djelatnost na teritoriji Federacije smatra se udruženje poslodavaca:
- a) ako ispunjava uslove iz člana 13. tačke a) i b) ovog zakona,
  - b) ako njegovi članovi zapošljavaju najmanje 20 % od ukupnog broja zaposlenih u djelatnosti na teritoriji Federacije,
  - c) ako u članstvu ima poslodavce iz najmanje pet kantona,
  - d) ako raspolaže potrebnim prostorom i drugim materijalnim uvjetima za rad.
- (2) Reprezentativnim udruženjem poslodavaca za djelatnost na području kantona smatra se udruženje poslodavaca:
- a) ako ispunjava uslove iz člana 13. tačke a) i b),
  - b) ako njegovi članovi zapošljavaju najmanje 20 % od ukupnog broja zaposlenih u djelatnosti na području kantona,
  - c) ako raspolaže potrebnim prostorom i drugim materijalnim uvjetima za rad.

Obrazloženje

Prijedloženo rješenje slijedi instrukcije i preporuke MOR-a koja insistira na tom da kriteriji pored toga što moraju biti objektivni i prethodno utvrđeni moraju biti i precizni.

Također, predloženim rješenjem se u skladu sa Ustavom FBiH i međunarodnim standardima garantuje pravo na slobodu organizovanja. Rješenje je u potpunosti u skladu sa Konvencijom o slobodi udruživanja i zaštiti prava na organiziranje br. 87 i Konvencijom o pravu na organiziranje i kolektivno pregovaranje br. 98, koje definišu da nacionalna zakonodavstva ne smiju da ograničavaju pravo na organizovanje. U potpunosti je u skladu sa članom 11. Evropske Konvencije za zaštitu ljudskih prava i temeljnih sloboda i članom 5. Evropske socijalne povelje te sa članom II. A. 2. I) Ustava FBiH, i sa članom 128. Zakona o radu.

Na ovaj način nacionalno zakonodavstvo se usklađuje sa Konvencijom MOR-a o promociji Kolektivnog pregovaranja br.154. koja je od strane BiH ratificirana 2014. godine, prema kojoj države koje ratificiraju ovu konvenciju trebaju poduzeti mjere u cilju da omogući kolektivno pregovaranje svim poslodavcima i svim grupama radnika u granama djelatnosti koje su obuhvaćene.

Na ovaj način će se omogućiti da poslodavce i sindikate na svim nivoima zastupaju reprezentativne organizacije poslodavaca, vođenje ravnopravnog socijalnog dijaloga kao i mogućnost kolektivnog pregovaranja na svim nivoima, a što je u skladu sa međunarodnim aktima koje obavezuju državu BiH.

Uporedno pravna analiza pokazuje da ovakva rješenja poznaje većina zemalja EU kao i zemlje u okruženju.

PRIMJEDBA NA ČLAN 15.

Član 15.

(Reprezentativnost udruženja poslodavaca za područje kantona)

Reprezentativnim udruženjem poslodavaca za područje kantona smatra se udruženje poslodavaca:

- a) ako ispunjava uslove iz člana 13. tačka a) i b) ovog zakona,
- b) ako njegovi članovi zapošljavaju najmanje 20% od ukupnog broja zaposlenih u privredi na području kantona iz najmanje tri područja djelatnosti.
- c) ako raspolaže potrebnim prostorom i drugim materijalnim uvjetima za rad.

Obrazloženje

Obrazloženje kao za član 14.

PRIMJEDBA NA ČLAN 16.

Član 16.

(Reprezentativnost udruženja poslodavaca za teritoriju Federacije)

Reprezentativnim udruženjem poslodavaca za teritoriju Federacije smatra se udruženje poslodavaca:

- a) ako ispunjava uvjete iz člana 13. tač. a) i b) ovog zakona,
- b) ako njegovi članovi zapošljavaju najmanje 20% od ukupnog broja zaposlenih u privredi na teritoriji Federacije,
- c) ako je unutar udruženja poslodavaca organizovano najmanje pet grupacija koje djeluju u različitim područjima djelatnosti utvrđenim Nacionalnom klasifikacijom djelatnosti;
- d) ako ima kantonalne urede u najmanje tri kantona;
- e) ako raspolaže potrebnim prostorom i drugim materijalnim uvjetima za rad.

Obrazloženje

Predloženim rješenjem su vrlo precizno i objektivno utvrđeni kriteriji za reprezentativnost poslodavačkih organizacija i slijedi principe **MOR-a koja insistira na tome da kriteriji budu objektivni, da su prethodno utvrđeni, te da su precizni.**

Predloženo rješenje je u skladu sa Konvencijom o slobodi udruživanja i zaštiti prava na organiziranje br. 87 i Konvencijom o pravu na organiziranje i kolektivno pregovaranje br. 98., te u skladu sa članom II. A. 2. I) Ustava FBiH.

Ovakvo rješenje je u potpunosti u skladu sa zakonodavstvima najvećeg broja zemlja u okruženju i zemalja u EU. Praksa zemlja EU pokazuje da države utvrđuju objektivne, precizne i jasne kriterije za reprezentativnost. Ukoliko kriteriji nisu jasno utvrđeni postoji opasnost da radnike i poslodavce predstavljaju organizacije koje nisu kompetentne.

Bilo bi teško pojedinačno navoditi po zemljama različite regulative koje se odnose na reprezentativnost organizacija poslodavaca i radnika. Kriteriji za reprezentativnost su različiti od zemlje do zemlje. Međutim bitno je napomenuti da se u praksi zemalja EU **pokazalo da kvantitativni kriteriji (broj članova, broj zaposlenika članova, ukupan prihod svih članova) nije baš pravo rješenje,** te da se pojavljuju problemi prilikom utvrđivanja reprezentativnosti. S tim u vezi zemlje, a **posebno zemlje u kojima je socijalni dijalog u fazama razvoja i jačanja socijalnog dijaloga, propisuju kvalitativne kriterije za utvrđivanje reprezentativnosti.**

Tako npr. Republika Hrvatska je u Zakonu o reprezentativnosti iz 2012. godine propisala kvalitativne uslove kao što su broj potpisanih kolektivnih ugovora, potreban prostor i drugi materijalni uslovi za rad, broj zaposlenih, broj udruženih organizacija, organizacionih jedinica i sl. Razlog za ovakvo utvrđivanje kriterija je bio upravo zato što je Hrvatska bila u periodu tranzicije, i što je vlada smatrala da treba imati ozbiljne socijalne partnere.

S obzirom na navedeno, predloženo rješenje je u interesu svih socijalnih partnera jer se definišu kriteriji koji su objektivni, određivi i precizni. Na ovaj način omogućuje se da poslodavce kao

nezaobilazan faktor u kreiranju poslovnog ambijenta predstavljaju ozbiljne organizacije a što je jedan i od principa MOR-a.

Na taj način se obezbjeđuje objektivni pristup, garantuje poštovanje slobode udruživanja odnosno pravo na organizovanje, te mogućnosti za vođenje kvalitetnog i jakog socijalnog dijaloga, kolektivnog pregovaranja na svim nivoima.

Osnovne pretpostavke za postojanje socijalnog dijaloga su: snažne i nezavisne organizacije radnika i poslodavaca s tehničkim mogućnostima i pristupom informacijama.

Iza člana 16 dodaje se novi član 17 koji glasi:

Član 17.

(Pravo na reprezentativnost)

Udruženje poslodavaca koje je registrovano za teritoriju FBiH može podnijeti zahtjev za reprezentativnost za djelatnost na teritoriji Fedearcije, odnosno za djelatnost na području kantona, odnosno reprezentativnost za područje kantona ukoliko ispunjava uslove iz člana 14. stav 1. tačka b), odnosno iz člana 14. stav 2. tačka b) odnosno iz člana 15. tačka b).

Obrazloženje

Predloženo rješenje je u potpunosti skladu sa Konvencijom o slobodi udruživanja i zaštiti prava na organiziranje br. 87 i Konvencijom o pravu na organiziranje i kolektivno pregovaranje br. 98.

Ovakvo rješenje je u skladu sa članom II.A. 2. I) Ustava FBiH. Rješenje je u potpunosti u skladu sa članom 11. Evropske Konvencije za zaštitu ljudskih prava i temeljnih sloboda i članom 5. Evropske socijalne povelje.

Prema odredbi člana 11. Evropske Konvencije za zaštitu ljudskih prava i temeljnih sloboda svako ima pravo na slobodu udruživanja radi zaštite svojih interesa. Prema članu 5. Evropske socijalne povelje *radnicima i poslodavcima je zagarantovano pravo da osnivaju mjesne, nacionalne ili internacionalne organizacije radi zaštite svojih ekonomskih i društvenih interesa i za stupanje u njih, zemlje potpisnice se obvezuju da nacionalno radno pravo ne ograničava tu slobodu i ne bude na njenu štetu.*

Dakle, svakom udruženju koje je registrovano na višem nivou potrebno je omogućiti da zastupa interese svojih članova i bude reprezentativno na svim nivoima ukoliko ispunjava zakonom propisane uslove.

Također, bitno je napomenuti da predloženim rješenjem ni na koji način se ne oduzima nadležnost kantonalnim ministarstvima da donose rješenje o reprezentativnosti, već samo omogućava da Udruženje koje je reprezentativno na nivou Federacije bude reprezentativno na svim drugim nivoima odnosno djelatnostima ukoliko ispunjava zakonom propisane uslove.

Ovakva i slična rješenja poznaju sva zakonodavstva zemalja EU kao i zemalja u okruženju. Hrvatska koja je svoje zakonodavstvo uskladila sa zakonodavstvom EU u svom Zakonu ima rješenja da reprezentativne organizacije poslodavaca na višem nivou delegiraju svoje predstavnike na niže nivoe u sva bipartitna i tripartitna tijela bez obaveze utvrđivanja reprezentativnosti za niže nivoe.

Rješenja obavezne registracije udruženja na svim nivoima kako je predloženo u Nacrtu Zakona ne poznaju zemlje u regionu uključujući i Hrvatsku kao ni veliki broj zemalja u EU. Takvo rješenje znači da je neko ko je registovan na višem nivou ne može djelovati na nižem nivou jer zakonodavac predlaže da iako ispunjava uslove za djelatnost odnosno za područje da ipak mora biti registovan na tom nivou. Ovakvo rješenje je u potpunosti u suprotnosti sa Ustavom FBiH, Konvencijama MOR-a i svim međunarodnim standardima.

Član 17. postaje član 18.

PRIMJEDBA NA ČLAN 17.

Član 17. koji postaje član 18. mijenja se i glasi:

Član 18.

(Reprezentativno udruženje poslodavaca)

Ukoliko nijedno udruženje poslodavaca ne ispunjava uslove iz člana 14., 15. i 16. ovog zakona, reprezentativnim udruženjem poslodavaca za djelatnost na području kantona odnosno za djelatnost na teritoriji FBiH, odnosno za područje kantona, odnosno za teritoriju FBiH smatra se udruženje čiji članovi zapošljavaju najveći broj zaposlenih u djelatnosti na području kantona, odnosno djelatnosti na teritoriji Federacije, odnosno čiji članovi zapošljavaju najveći broj zaposlenih u privredi na području kantona, odnosno u privredi na teritoriji Federacije.

Obrazloženje

Ovakva definicija je potpuno je u skladu sa Konvencijama MOR-a: Konvencijom o slobodi udruživanja i zaštiti prava na organiziranje br. 87, Konvencijom o pravu na organiziranje i kolektivno pregovaranje br. 98, Konvencijom o tripartitnim konsultacijama u svrhu promoviranja implementacije međunarodnih standarda rada br. 144, Konvencijom o promociji kolektivnog pregovaranja br. 154, koje definišu slobodu organizovanja i pravo na kolektivno pregovaranje i tripartine konsultacije. Navedene Konvencije definišu pojam „**najreprezentativnijih organizacija poslodavaca**“ te ukoliko takvih organizacija nema Konvencije definišu da su to organizacije „**koje imaju najveći broj zaposlenih**“. Dakle, Zakonom je potrebno sukladno konvencijama propisati da su to organizacije čiji članovi „**zapošljavaju najveći broj zaposlenih**“. **Konvencije su sastavni dio zakonodavstva BiH i imaju primat u odnosu na nacionalno zakonodavstvo.**

Član 18. postaje član 19.

PRIMJEDBA NA ČLAN 18.

U članu 18. koji postaje član 19. tačka e) se mjenja i glasi:

„e) popisa članova udruženja poslodavaca sa naznakom broja radnika koji ti poslodavci zapošljavaju.“

Iza tačke f) dodaje se tačka g):

„g) popis organizovanih grupacija poslodavaca s naznakom područja u kojima one djeluju utvrđenim prema Nacionalnoj klasifikaciji djelatnosti;“

Dosadašnje tačke g), h), i) i j) postaju tačke h), i), j) i k).

Iza tačke j) koja postaje tačka k) dodaju se tačke l) i m) koje glase:

l) rješenje o registraciji udruženja poslodavaca za teritoriju Federacije za dokazivanje uslova iz člana 17. ovog zakona,

m) popisa članova udruženja poslodavaca iz te djelatnosti na teritoriji Federacije, odnosno djelatnosti na području kantona, odnosno članova sa područja kantona sa naznakom broja radnika koje ti poslodavci zapošljavaju za dokazivanje uslova iz člana 14. stav 1. tačka b) odnosno člana 14. stav 2. tačka b) odnosno člana 15 tačka b).

Obrazloženje

Predložena je izmjena tačke e) jer je u suprotnosti sa Zakonom o zaštiti ličnih podataka.

Obzirom da su predložene izmjene u članu 14. 15. i 16. kao i dodavanje novog člana 17. potrebno je i član 18. uskladiti i proširiti sa dokazima za kriterije iz člana 14., 15., 16. i 17.

U tom smislu predlaže se dodavanje nove tačke f) koja ima za cilj usklađivanje sa predloženim članom 16. Također, predlaže se dodavanje novih tačaka l) i m) kojim se vrši usklađivanje sa članovima 14 i 15. i 17. Novim tačkama l) i m) definišu se dokazi za ispunjavanje uslova iz člana 17. , te člana 14. stav 1. tačka b), člana 14. stav 2. tačka b) i člana 15 tačka b).

Članovi 19 do 36 postaju članovi 20-37

PRIMJEDBA NA ČLAN 21.

U članu 21. koji postaje član 22.naslov se mijenja i glasi:

„(Postupak utvrđivanja reprezentativnosti sindikata i udruženja poslodavaca za teritoriju FBiH, za djelatnost na teritoriji FBiH, za područje kantona i za djelatnost na području kantona) „

U istom članu stav 1. mijenja se i glasi:

(1) Reprezentativnost sindikata odnosno udruženja poslodavaca za teritoriju Federacije odnosno za djelatnost na teritoriji FBiH na zahtjev sindikata odnosno udruženja poslodavaca utvrđuje federalno ministarstvo nadležno za rad, a reprezentativnost sindikata odnosno udruženja poslodavaca za područje kantona odnosno za djelatnost na području kantona na zahtjev sindikata odnosno udruženja poslodavaca utvrđuje kantonalno ministarstvo nadležno za rad.

Obrazloženje

Predloženim rješenjem se precizno i jasno definiše nadležnost ministarstva Federacije odnosno kantona za utvrđivanje reprezentativnosti. Prema predloženom rješenju precizno je definisano da je za utvrđivanje reprezentativnosti sindikata odnosno udruženja poslodavaca za teritoriju FBiH i za djelatnost na teritoriju FBiH nadležno federalno ministarstvo za rad, te da je za utvrđivanje reprezentativnosti za područje kantona odnosno za djelatnost na području kantona nadležno kantonalno ministarstvo za rad. Na ovaj način se ne oduzima nadležnost kantonalnim ministarstvima za rad. Na ovaj način se sprječava mogućnost da se federalno ministarstvo mješa u nadležnost kantonalnih ministarstva i obrnuto. Dakle, sprječava se mogućnost da sindikat odnosno udruženja poslodavaca mogu da podnesu zahtjev bilo kojem ministarstvu. Tačno,

UDRUŽENJE
POSLODAVACA

www.upfbih.ba

precizno i jasno je utvrđena nadležnost kantonalnih odnosno federalnog ministarstva za rad za donošenje rješenja o reprezentativnosti sindikata odnosno udruženja poslodavaca.

Udruženje poslodavaca u Federaciji BiH

Mula Mustafe Bašeskije 12/3, 71000 Sarajevo - Bosna i Hercegovina

Tel: +387 33 264 830 / Tel/fax: +387 33 552 461 / info@upfbih.ba